

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 14 Haziran 2024
Sayı: 655

10/1522

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

17 Mayıs 2024 tarihli ve 32549 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tasarruf Tedbirleriyle ilgili 2024/7 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde, Basın ve Yayın Giderleri başlığı altında alınan önlemlerin, yerel gazetelere yönelik etkilerinin araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98 inci, TBMM İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

Nurhayat Albayrak Kaysede
Burcu Fikret

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Gemre Akbulut İlgezdi
Fahrettin M.

Av. Dr. M. Serhan BAKIRKULU
Diyarbakır M.

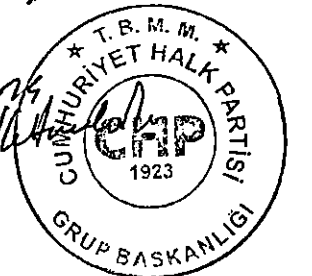
Tahsin Ocaklı
Rize M.

Özlem Bilbul
Ayhan M.

Özgür ÇAYCAN
Gaziantep M.

Vecdi Gündoğdu
Kırıkkale M.

Özgür Öztürk
K. Maraş M.

GEREKÇE:

17 Mayıs 2024 tarihli ve 32549 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tasarruf Tedbirleriyle ilgili 2024/7 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde, Basın ve Yayın Giderleri başlığı altında, “Kamu kurum ve kuruluşlarınca hiçbir şekilde günlük gazete alımı yapılmayacak, görev alanı ile ilgili olmayan yayınlara abone olunmayacaktır” yasağı getirilmiştir.

Tasarruf tedbirleri adı altında alınan bu önlem en fazla yerel basını etkilemiştir. Kararın Resmi Gazete’de yayımlanmasının ardından 31 Mayıs 2024 tarihi itibarıyla yerel gazeteler, basılı yayın hayatına son verme kararı almıştır. Bu gazetelerin bazıları diğer yerel gazetelerle birleşme yoluna gitmiş, bazıları ise sadece dijital platformlarda yayın yapma kararı almıştır.

Tasarruf tedbirlerinin yayınlanmasının ardından, Ankara merkezinde faaliyet gösteren yerel gazete sayısı 9’dan 4’e düşmüştür. Ankara merkezinde faaliyet gösteren 24 Saat Gazetesi, Ticari Hayat Gazetesi, Anadolu Gazetesi, Güçlü Anadolu Gazetesi ve Zafer Gazetesi basılı hayatına son vermiştir. Böylece Ankara merkezinde yerel gazete sayısı Anayurt Gazetesi, Başkent Gazetesi, İlk Sayfa Gazetesi ve Sonsöz Gazetesi olarak, 4’e düşmüştür.

Bu gazeteler 31 Mayıs’ta yaptıkları son baskılarında okuyucularına veda etmiştir. Yayın hayatına 1 Ekim 2009 tarihinde başlayan Zafer Gazetesi, tasarruf tedbirlerinin yayınlanmasının ardından 31 Mayıs 2024’teki son baskısında “Elveda Zafer” manşetiyle çıkmıştır. 18 Ağustos 2011 tarihinde yayın hayatına başlayan Güçlü Anadolu Gazetesi, 31 Mayıs 2024’teki son baskısına “Güçlü Anadolu’ya Elveda” manşetini atmıştır. Ticari Hayat Gazetesi de 31 Mayıs 2024’teki son baskısına “Değerli okuyucularımıza açık mektup” manşetini atmıştır ve vedasını duyurmuştur. Tasarruf tedbirleri kapsamında yayın hayatına son vermek zorunda kalan gazetelerden Ticari Hayat Gazetesi’nin son baskısında fiyatı 4 TL, Güçlü Anadolu Gazetesi’nin de son baskısında fiyatı 4 TL olarak belirlenmiştir.

Benzer bir durum Bartın ilimizde de yaşanmıştır. Tasarruf tedbirlerinin Resmi Gazete’de yayınlanmasının ardından kentte yayın yapan 5 yerel gazeteden 3’ü yazılı basın hayatına son vermiştir.

Kentte yayın yapan Bartın Halk Gazetesi, 31 Mayıs’ta son kez basılı olarak yayınlanmıştır. Gazete’nin bu tarihteki fiyatı 6 TL’dir. Bartın Pusula Gazetesi de 31 Mayıs’ta son kez basılı olarak yayınlanmıştır ve Gazete’nin bu tarihteki fiyatı da 6 TL’dir. Kentte yazılı basın hayatına son veren diğer gazete de Bartın 74 Gazetesi’dir. Bartın Halk Gazetesi ve Bartın Pusula Gazetesi yönetimi ile yaptığımız görüşmelerde, gazete yetkilileri, tasarruf tedbirleri kapsamında getirilen sınırlamalar nedeniyle yazılı basın hayatına son verdiklerini açıklamışlardır.

Her gün yazılı yerel basının birinci sayfa manşetlerini yayınlayan Basın İlan Kurumu, 3 Haziran Pazartesi günü resmi web sayfasında Bartın Pusula Gazetesi, Bartın Halk Gazetesi ve Bartın 74 Gazetesi’nin altına “Gazete bugünkü nüshasını Basın İlan Kurumu’na henüz göndermemiştir” notunu yazmıştır. Yani Basın İlan Kurumu’nun da Türkiye’nin bir ilinde 5 Gazete’den 3’ünün kapandığından dahi haberi dahi olmamıştır.

İzmir'in Çeşme ilçesinde yayın yapan Yeni Çeşme Gazetesi de son baskısını 29 Mayıs 2024 tarihinde yapmıştır. Gazete'nin son manşeti ise "Elveda Çeşme... Demek ki bu kadarmış. Yayın hayatına son" şeklindedir. 1990 tarihinde yayın hayatına başlayan haftalık bağımsız gazete 34 yıllık yayın hayatına tasarruf tedbirleri nedeniyle son vermek zorunda kalmıştır.

Türkiye'de basılı yayın hayatına devam etmeye çalışan gazeteler ise tasarruf tedbirleri paketi ile gelen büyük tehlikeye karşı uyarılarda bulunarak, dayanışma çağrıları yaparak, ayakta durmaya çalışmaktadır. Akdeniz Bölgesi'nde yayın yapan Akdeniz Gerçek Gazetesi, yerel basının üzerindeki ağır baskıya karşı 31 Mayıs 2024 Cuma günü siyah baskı ve "Basının idam fermanı kaldırılmalıdır" manşetiyle yayınlanmıştır.

Tasarruf Tedbirleri Paketi'nin Resmi Gazete'de yayınlanarak, yürürlüğe girmesinin üzerinden sadece 2 hafta geçmesine rağmen, bu kadar kısa bir süre içinde iki kentte yayın yapan gazetelerin sayısı yarısının altına düşmüştür. Bunlar sadece bizim tespit ettiğimiz örneklerdir. Zaman geçtikçe basılı yerel gazetelerin sayısının azalması sadece basının sorunu değil, aynı zamanda hepimizi ilgilendiren bir demokrasi sorunudur.

Basılı yerel gazetelerin sayısının azalması, öncelikle basın emekçileri için son derece tehlikelidir. Basılı yerel gazetelerin kapanması ya da gazetelerin birleşme yoluna girmesi, bu yayın organlarında çalışan gazetecilerin işsiz kalmasına neden olmaktadır. Kentlerde yeni gazetecilerin yetişmesinin önünü tıkamaktadır. Öte yandan gazetelerin artık basılmaması, kentte faaliyet gösteren matbaaların kapanması, matbaa işçilerinin ve dağıtım işçilerinin de işsiz kalması anlamına gelmektedir.

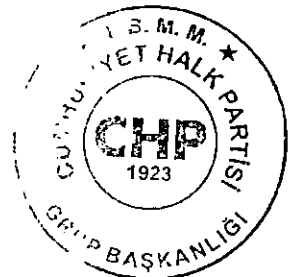
Yerel gazeteler, kent demokrasinin en önemli temelidir. Demokrasi, en basit tanımıyla halkın yönetimidir. Halk kendini, seçtiği temsilcileri aracılığıyla yönetir. Halkın taleplerini kamu otoritelerine iletmesi, kamu otoritelerinin de yaptığı icraatları kamuya iletmesi; yani halkın talepler ve ihtiyaçları üzerinden kamu otoritesini yönlendirmesi; kamu otoritesinin de yaptığı icraatların beğenilip beğenilmediğini öğrenebilmesinin tek yolu yerel basındır. Zira yerel basında yayımlanan haberler, ulusal basında yer bulamamaktadır. Bu nedenle bir kent demokrasisinin işlevli olabilmesinin en önemli temeli yerel basının olmasıdır. Bir kentte yerel basın ne kadar işlevli ise demokrasi de o kadar işler.

Yerel gazeteler aynı zamanda kentin hafızasıdır. Kentte zaman içinde yaşanan değişim ve dönüşümleri gözlemleyebilmenin en önemli aracı, yerel basındır. Dijital platformlar bu anlamda sürekli olamayacağı için, kent hafızasını en iyi basılı yerel gazeteler ayakta tutabilir. Ancak ortak bir hafıza ortak bir kültürü oluşturur. Bu nedenle ortak hafızanın ve ortak kültürün oluşabilmesi için basılı yerel gazeteler büyük önem taşımaktadır.

Yerel gazetelerin bu önemi sadece kentler için geçerli değildir. Anadolu basını milli mücadelede oynadığı rol ile Türkiye'nin siyasi tarihi açısından çok önemli bir yere sahiptir. "Milli emelleri savunacak yazılar kabul edilir" diyen 1919'un İzmir'e Doğru Gazetesi, Çukurova'nın Yeni Adana'sı, Trabzon'un İstikbal Gazetesi, Bursa'nın İnkılap Gazetesi ve daha Anadolu Basını'nın nice ürünü, Milli Mücadele ateşini yakan gazetelerimizdi. Bu köklü tarihe rağmen, yerel gazete kültürümüz Tasarruf Tedbirleri ile son bulma tehlikesi ile karşı karşıya gelmiştir.

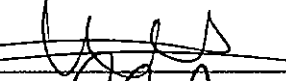
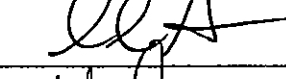
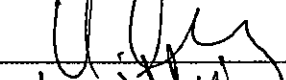
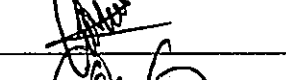
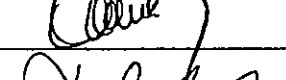
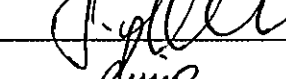
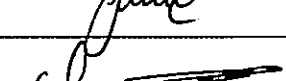
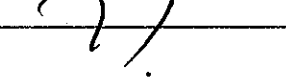

17 Mayıs 2024 tarihli ve 32549 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tasarruf Tedbirleriyle ilgili 2024/7 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde, Basın ve Yayın Giderleri başlığı altında alınan önlemlerin, yerel gazetelere yönelik etkilerinin araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98 inci, TBMM İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

655

.... NOLU Araştırma önergesi imza listesidir.

	ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
1.	Turan Taşkın ÖZER	İstanbul	
2.	HAŞİ KARASU	Sivas	
3.	Şeref ARPACI	Düzce M.	
4.	Ulku Gökçözer	Estizehr.	
5.	Jole Nur SÜHLÜ	Estizehr	
6.	GİZEM ÖZCAN	Muşla	
7.	Orhan SARIBAL	Bursa	
8.	Seyit Torun	Ordu M.	
9.	Şervet Mullaoglu	Haray M.	
10.	Şemra DİNGER	Ankara Şh.	
11.	Orhan Sumer	Adana	
12.	İlhan Öner AYŞIUN	Zelirdeğ	
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			

